

CENTRUL
NAȚIONAL ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛDOVA

2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 198
Tel. 24-36-41

Nr. 4577 din " 19 " 16 2013

La nr. 28/19-13845 din 21 noiembrie 2013

Serviciul Vamal

Prin prezenta, Vă remitem atașat Raportul de expertiză anticorupție asupra nivelului coruptibilității *proiectului legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative*

Anexă: 5 (cinci) file.

Director-adjunct

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Cristina ȚARNĂ".

Cristina ȚARNĂ

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

asupra nivelului coruptibilității proiectului

de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative
(Codul fiscal, Codul vamal, Legea 221/2007, Legea 228/2010,
Legea 50/2013)

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al inițiativei legislative este Guvernul RM, autor nemijlocit - Ministerul Finanțelor, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art.art. 6-11, 35 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

c. Scopul promovării proiectului. Scopul proiectului de lege este de a modifica și completa cadrul normativ aferent vămuirii mărfurilor. Astfel, una din finalitățile propunerilor promovate constă în instituirea temeiului pentru vămuirea electronică în sensul facilitării și accelerării circuitului internațional de mărfuri. Actele vizate în proiect spre modificare/completare sunt: Codul fiscal al Republicii Moldova nr. 1163-XII din 24.04.1997. Codul vamal nr. 1149-XIV din 20.07.2000, Legea nr. 221-XVI din 19.10.2007 „Privind activitatea sanitar veterinară”, Legea nr. 228 din 23.09.2010 „Cu privire la protecția plantelor și la carantina fitosanitară” și Legea nr. 50 din 28.03.2013 „Cu privire la controalele oficiale pentru verificarea conformității cu legislația privind hrana pentru animale și produse alimentare și cu normele de sănătate și de bunăstare a animalelor”.

d. Suficiența argumentării. Deși argumentarea este una voalată în ceea ce privește justificarea unor propuneri concrete din proiect, totuși, poate fi desprins interesul public al normelor promovate. O condiție ce a determinat elaborarea proiectului este necesitatea implementării unor noi norme progresiste, îndreptate spre simplificarea (cu respectarea concomitentă a cerințelor de securitate economică a țării) procedurilor de perfectare a operațiunilor economice externe, efectuate de către agenții economici. Astfel, remarcăm că implementarea proiectului trebuie să contribuie la micșorarea timpului de perfectare a declarațiilor vamale în detaliu, simplificarea și raționalizarea procedurilor de vămuire, asigurarea unui nivel înalt de securitate a datelor, transparența operațiunilor vamale, eliminarea suportului de hârtie a declarației vamale în detaliu.

Totodată, în vederea perfecționării normelor din proiect, considerăm necesar de a fi revizuite

un șir de propuneri care fie că denotă un caracter coruptibil fie că, în genere, nu este clar care ar putea fi justificarea lor din considerentul neabordării acestora în nota informativă. În acest sens, enunțăm propunerea de la art. III din proiect ce constă în excluderea certificatului de origine al mărfii din pachetul de documente necesar primirii avizului de către agentul economic (art.33 din Legea nr. 221 din 2007). O astfel de excludere trebuie minuțios examinată și justificată adecvat pentru a nu supune riscului consumatorii de a utiliza produse de origine animală a căror origine nu poate fi confirmată. De asemenea, recomandăm revizuirea și altor norme propuse de autor care vor fi abordate în Capitolul II (Evaluarea în fond a proiectului) din prezentul raport.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea proiectului nu presupune cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat.

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Prevederile proiectului nu promovează și nu prejudiciază careva interese de grup sau individuale în lipsa justificării interesului public.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

În proiect nu au fost atestate incompatibilități cu standardele naționale și internaționale anticorupție și nu au fost identificate domenii în care proiectul nu satisface cerințele sau sînt în contradicție cu aceste standarde.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. Proiectul întrunește cerințele impuse de prevederile Legii privind transparența în procesul decizional nr. 239-XVI din 13.11.2008.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigui

Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

2. Conflicte ale normelor de drept

Nu sînt identificate conflicte ale normelor de drept, capabile să genereze coruptibilitate.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Art. II din proiectul de lege, textul: „1. La art. 42 alineatul (3) propoziția a doua se exclude.”

Art. II din proiect vizează dispozițiile generale referitoare la procedura de tranzit reglementată de Codul vamal. Astfel, la alin. (3) al art. 42 propoziția a doua, este statuată obligația agentului economic de a depune la organul vamal de plecare declarația de tranzit. Prin norma dată se asigură confirmarea ieșirii mărfii declarate ca fiind în tranzit pe teritoriul Republicii Moldova. Excluderea normei în cauză generează riscul ca să fie introduse în țară mărfuri declarate inițial ca tranzitare fără a achita drepturile de import, deoarece confirmarea ieșirii de pe teritoriu a acestor mărfuri nu va fi necesară. De altfel, alin. (1) al art. 176 din cod prevede expres termenul de prezentare a declarației vamale în cazul finalizării regimul vamal de tranzit. În rezultatul excluderii propuse de autor se va crea o lacună care la aplicare va genera divergențe de opinie între părțile interesate referitor la depunerea declarației vamale de tranzit – fie că nu este obligatoriu acest fapt conform art.42, fie că trebuie depus în termenul indicat la art. 176 Acest fapt va oferi discreție funcționarului public de a aplica norma la propria latitudine.

Recomandarea: Ținând cont de aspectele relevate în analiza de mai sus, propunem autorului de a exclude din art. II al proiectului, textul „1. La art. 42 alineatul (3) propoziția a doua se exclude.”.

Articolele IV și V din proiectul de lege, textele:

„la alineatul (10) sintagma ”toate” se exclude. După sintagma ”sunt supuse” se introduce sintagma ”în mod selectiv”. „

„La articolul 16 alineatul (1) cuvîntul ”sistematic” se substituie cu cuvîntul ”selectiv”.”

Articolele IV și V din proiect vizează art. 19 din Legea nr. 228 din 2010 și art. 16 al Legii nr. 50 din 2013. Articolele propuse de autor spre modificare includ norme procedurale referitoare la control. În ambele cazuri, modificările propuse vor modifica tipul de control existent într-un aplicat selectiv. Redacția obținută a normelor date capătă un vădit caracter discreționar, deoarece nu este reglementat, în același timp, și procesul de selectare a mijloacelor de transport supuse controlului de carantină fitosanitară și, respectiv, în cazul Legii nr. 50 din 2013 – a documentelor supuse controlului selectiv. Astfel de norme nu pot fi justificate și acceptate în lipsa unor criterii clare și echitabile pentru toți subiecții ce cad sub incidența acestor norme. De altfel, decizia asupra efectuării acestor controale selective va fi viciată de anumite interese, dar nu îndreptată spre facilitarea activității agenților economici.

Recomandarea: Dat fiind faptul că nu au fost expuse argumente concludente referitor la modificările în cauză, precum și că se vor admite discreții nejustificate de către

responsabilii de aplicare a normei, recomandăm autorului de a exclude din textul articolelor IV și V ale proiectului de lege, normele citate și analizate mai sus.

6. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizati.

5. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Art. II din proiectul de lege, textul: „ (1/1) În cazul introducerii animalelor vii supuse carantinei profilactice termenul de depunere a declarației vamale începe să curgă din ziua finalizării carantinei respective.”

Se propune completarea art. 176 din Codul vamal cu un alineat nou care să reglementeze introducerea animalelor vii supuse carantinei profilactice. Actualmente, articolul respectiv stabilește expres termenele (1 zi) de depunere a declarației vamale în diverse situații. Însă, în norma propusă spre completarea este omis acest fapt, fiind indicat doar momentul începerii termenului de depunere și nu însăși termenul de depunere. O astfel de redacție poate provoca tergiversarea procedurilor de vămuire atât de către agenții economici, cât și de către responsabilii de vămuire în vederea obținerii unor „avantaje”.

Recomandarea: *Recomandăm autorului de a revizui norma citată în sensul stabilirii termenului concret de depunere a declarației în cazul introducerii animalelor vii supuse carantinei profilactice.*

Art. II din proiectul de lege, textul: “(1/1) În cazul depunerii declarației vamale în format electronic, toate documentele necesare vămuirii se depun în format electronic, cu aplicarea pe declarația vamală a semnăturii digitale.”

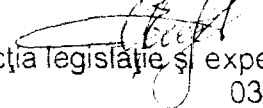
Examinând propunerea dată, stabilim că nu este clar cum va fi asigurată/confirmată veridicitatea documentelor necesare vămuirii depuse în format electronic. Din redacția citată derivă că agentul economic va depune semnătura digitală doar pe declarația vamală. De altfel, în prevederi analogice propuse pentru alte acte vizate în proiect, autorul stipulează autentificarea documentelor cu semnătura digitală. Riscul unei astfel de redacții, constă în prezentarea în format electronic a documentelor ce conțin date modificate și denaturate.

Recomandarea: *Considerăm oportun de a reformula norma citată astfel încât să fie prevăzută aplicarea de către agentul economic a semnăturii digitale și pe documentele necesare vămuirii.*

3. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Proiectul nu implică careva responsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărârea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19.04.2013, de către

 Vitalie Muntean
inspector superior Direcția legislație și expertiză anticorupție
03 Decembrie 2013

*Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a
Centrului Național Anticorupție - www.cna.md*